

S 708

K34/88

G. Sebata

②

041-78

②

□ S.708

8/88

MONITOR

K34/88

EXERCISE BOOK SKRYFBOEK

NAME
NAAM

G. M. Sebata

CLASS
KLAS

Uitkyk Public School

SCHOOL
SKOOL

Private Bag
Petersburg

Registered No. 513/31.

"B"

5708 1134/88 G. Sebal

(2)

P41-78

(2) 708

Dinonwane.

G.M. Sebatla 4/1

708

Banenyana ba ya hlopa

K34/88

rec. 29.6.45.
Banenyana ba bahlano ba kile ba ya xo hlopa ka nokeng. Ba be ba feta lebenkêlê ba kxôna ba fihla nokeng. Ba rile xe ba fihla lebenkêleng ba rêka makopê, ba êta ba a lets'a ba ba ba fihla ka nokeng.

Xe ba fihlile ka nokeng ba hlopa.

Xwa fihla nakô ya xore ba yê xae. Xe ba dutšê ba sepela, ngwanenyana yo mongwê a xopola xore o lebetšê lekopê la xaxwê. Xe a xomêla moraxô, a rê xo ngwanenyana yo ba rexo ke Têraboko, mphelesešê. Têraboko a xana.

Ngwanenyana yola a xomêla ka ~~xe~~ nokeng.

Xe a sepela, a hwešša boratšimo ba le ka nokeng. (Boratšimo ke batho ba xô ja batho.) Xe a fihla ka nokeng, ratšimo yo mongwê a nmitšša a swere saka. Xe ngwanenyana a fihla xo yêng, a mmotšišša xore o nyaka eng, ngwanenyana a'motšša xore o lebetšê lekopê la xaxwê.

Ratšimo a mo kitimišša xo fihlêla a mo swara, xe a mo swere a mo lokêla ka sakeng, a hloxa le yôna a êta a e bêtha ka patla. Xe a e bêtha byalo, ngwanenyana a thôma xo ôpêla kôpêlô ye e rexo, "ke rile ke rile Phepeng. ka lebala lekopê laka, ka re Têraboko

S 708

K34/88

G. Sebata

(2)

P41-78

708

K34/88

42

mphelasetše, temaboko yēna a fana, selo sa hlaxa sa fula."

Ratsimo a sepela a fihla motseng wo mongwē. Xe a fihlile mo, a tsēna ka xae a re xo batho, na xa le nyake xo kwa xe ke letša diletsō tšaka? Bōna ba re, re a rata.

A tšea patla ya xaxwē a bētha saka are: "Ki, ki, ki, Kōma Ila, Kōma Ila malla Kōma Ila, Ngwanēnyana a re a le ka sakeng: "Ke rile ke ile Phepeng, ka lebaka lekopē laka, kare temaboko mphelasetše, temaboko yēna a fana, selo sa hlaxa sa fula." Batho bale ba xo theeletša ba re re xo kwelē, fetela pele.

Xe a sepelše sebananyana a finia motseng wo mongwē, a fihla a tsēna. Ke xōna o ile e bo lletša diletsō tša xaxwē a kxōna a feta xōna mo motseng wo, batho ba xōna ba tsebile lentšwe la ngwanēnyana wa xo opēla ka xare xa saka, fela ba se bolēle selo.

Xe Ratsimo a fetile moole diletsō tša xaxwē a fihla motseng wo mongwē wa byalwa. Xōna mo motseng wo e be ele ka xa bo ngwanēnyana yo wa ka xare xa saka. Ratsimo yēna o be a sa xo tsebe. Ka xo kxanyana byalwa, a tšea saka yeto a thōna xo letša seletšō sa xaxwē. Ngwanēnyana o rile xe a opēla, mmoxwē a kwa ere lentšwe o

S 708

K34/88

G. Sebata

②

P41-78

708

K34/88

43

O a le tseba, fela a sa le kwisisi xabotse, a ba a kopela Ratsimo xore a letše xabedi.

Ngwanenyana o rite xe a re: "Kere ke rite ke ile Phepeng, ka lebala lekopê bako, Tema'obiso mphelesetše." Mma'xwe^{-a tseba letšwe,} a tsena ka ntlong a lla ka 'ba kata ngwanaxwe. Aowa, ka moraxo xo diletsō tseo, Ratsimo a bitšwa ntlong^{xo} nwa byalwa. Xe a enwa byalwa, mosadi yola a tšea saka ya Ratsimo a e bea ka ntlong.

Xe saka yea e le ka ntlong, mesadi a e bula a hwetša ngwanaxwe a otile e re o be a koma mabu bophelong bya xaxwê kamoka. Ba^{mo} mthōa ka sakeng ba mo opeela mphokalo xo fihlêla a nōna. Ka xore xa saka yela ya Ratsimo, ba nyaka dilomi kamoka ba di lōkê a ka xōna. E be e le dinosa, dinōka, le boxopa le tše dingwê.

Ratsimo xe a tloxa ba mo fa saka ya xaxwê. A tloxa a xopola xore o tla re xo fihla nokeng a bpoloxa ka xo letša koša ya xaxwê. O rite xe a fihla ka nokeng a dula moriting a thōma xo letša. Xwa se opêlê selō, a letša^{apê,} a xo xopola xore mohlomongwê ngwanenyana o robetše, fela xwa se llê selō.

A bofolla saka, xe a bofolla, dilomi kamoka tša tšwa tše mo loma, a ba a hwa. Ngwanenyana yola ba mo oka xo fihlêla a fela xa xwe a be a fakotše kudu.

S 708

K34/88

G. Sebata

②

P41-78

708

K34/88

44

Monna le Mosadi.

Kxalê-kxalê naxeng ye 'ngwê xo be xo na le motse wo mokolo. Byale batho ba motse wo ba khuduxa ba axa motse wo mongwê kxalê, xwa šala: batho ba motsana wo a bexo o le kxalê le mo ba bexo ba axile. *pele.*

Mo motsaneng wo, xo be xo na le monna yo mongwê wa xo hlakisa mosadi wa xaxwê. Ka letšatši le lengwê monna yo a batho mosadi. Mosadi yo ka xo kwa bohloko a thšabêla xa xabô. Beleng mosadi yo a hwetša motse wo mokolo, fêla motse wo e be ele matopa. 'Tšatš. le be le subêla xe mosadi a fihla motseng wo. A tsêna ka ntlong ye 'ngwê. a hwetša dipitšana tšê di ntši a sa tsebe xore ke tša xo dirang, tšê dingwê di be di na le metsana.

Poifô ya mo tlêla. A xopola xore xo dula diphoôfôlô tšê dingwê tša xo bolaya batho. Xe a rialo, a bopula ngwana botšê 'me a namêla xodimo xa ntlo ka xore.

O' rile a sa tšo namêla, xwa tšwêla diphoôfôlô tša xo dula dintlong tšeo. Maina a tsôna ke "Diphiri-byôkwane". Diphoôfôlô tšê xe di hweditšê motho, di be di mmolaya 'me tša mo ja. Di rile xe di tsêna ka ntlong tša kwa xo nkxa, 'me tšu thôma xo

S 708

K34/88

G. Sebata

②

P41-78

708

K34/88 45

fofonêla di re: "xo nkxa otho, xo nkxa otho."
Tša lebêlêla kwa le kwa di sa bone sešô xo
fihlêla di bile ai lebêlêla xodimo di bôna
motho.

Xe di mmone tša thôma xo fofê di
re di fexolla mosadi fêla di palêlwa. Xwa thôma
xo fofa ye nyenyane, xe e boêla fase ya
nthša merotô ya rotêla ye nguê ya phumuxa
hlôxô. Tša leka kamoka fêla tša palêlwa, tša
ba tša ya xo rôbala.

Ka bošixo tša tsoxa di ya xo nyaka
dijô. Mosadi yola e xe a bôna xore letsatsi le
hlabile le xore diphôôfôlô di hoxile, a fôloxa
a hoxa. A sepela sebaka se se xolo a lapa a
Khutša sehlang, ka moraxô xa sebakanyana
a hoxa, xa xabô xo be xo sa le krolê kudu.

Xe a dutše a sepela ngwana a thôma xo
lla a swerwe ke tlaba. Mmaxwê a thôma xo ôpêlo
kôpêlô ye e rexo: "Kxwatlana ya pitsi ya ngwanako
hamata, nna modika ke rata xo ya xae." A ôpêla
byalo xo fihlêla ngwana a hamaka a rôbalo.

Letšatsi xe le subêla o bea sale krolê le
xae. Batho ba rile xe ba rôbala. Mosadi a tsêna
xa xabô a laphe. Mmaxwê xe a ^{bôna ngwanaxwê} ~~maxwê~~ a tsêna a
lla, a kwa bohleko. Aowa, a fiwa maxôbê a jas ba
ya xo rôbala.

S 708

K34/88

G. Sebat

②

P41-78

708

K34/88

46

Ka bošixo xe xo se.é a ba anéxêlo ditaba, botse, me a dula matsatši a mantši xa xabô a sa khutša. Ka moraxô xo xe a dutše matsatši ao a se ma koe, tataxwê a mo xamišetša mo a tšwaxo.

Xe ba fihlike, ba hwetša monna wa xaxwê a le ka xae. Ba mo dumediša ba thabile, le yêna a ba thabêla. Ka mosô ba bitša banna Kxorong xo sêka ditaba tša xe a bethile mosadi. Xe banna ba mmotšiša xore ba fapane ka eng, a se ba botšê lebaka.

Ke xôna banna ba phatlalala ka xore xo be xo se na molato wa ba bônaxo xore ba o duletše. Xo tloxa tšatšing leo, o ile a phedišana le mosadi wa xaxwê xabotse ka xore mosadi o ile a mo anéxêlo tša leetô la xaxwê xe a sa ya xa xabô, byale a bôna xore diphixibyokwane di nt nyakile di ba bolale.

5 708

K34/88

G. Sebata

②

P41-78

708

K34/88

47

Banēnyang ba ya Kxonyeng

Banēnyana ba lesame ba kile ba tloxa xae ba re ba ya Kxonyeng. Mo xare xa bōna xo be xo na le wa dišō, 'me ba be ba re. Ke "Dišwadišwane".

Ba sepela seoa ka se setolo ba ba ba fihla naxeng. Xe ba le naxeng ba bōna banna ba bangwē ba dutše mollong. Banna bao ba ba eitsa bare étlang keno basadi ba rena, banenyana ba ya. Ba koba Dišwadišwane bare o' tla nkxéla banna ba rena. Yēna xe a e kwa ba rialo a šala.

Banēnyana xe ba fihlile xo banna bao ba dula jase ba lothša. Xe ba sa dutše, banna bale ~~ba~~ ~~bā~~ ba tutše tutetša dinata tša bōna mollong 'me thšolā ye ba be xo ba e loketše ka dinateng ya nyaxa, makhura a rothéla ka mollong. Banēnyana xe ba bōna fao, ba thaba bare: "Banna ba rena ba nōnné, wēna Dišwadišwane o a re duma!" Dišwadišwane a se ^{ke} ba hlōkōmêlā.

Banna bale ba tloxa le banēnyana bale ba ya le bōna ka xae. Banna ba ebe e le Bo-ratsimo ba xo ja batho. Dišwadišwane a tloxa le bōna fela a dula ka mafuri ka xare ba be bare o' a ba nkxéla ka 'baka la dišō tše di be xo di mo tšwile Dijō ba be ba mo fa tša matšhina e re ke tša kolaké, fela a se

S 708

K34/88

G. Sebat

②

P41-78

708

Kè a bekaêla.

K34/88

48

Boratsimo xe ba bitša banenyanana, ba be ba swerwe ke tlala byale ba xopola xo^{ba} bolaya. Xe ktsatsi le subêla, ba bitša ngwanenyanana yo mangwê ba ya le yêna. Ka mafuri. Xe ba fihlile, ba mo swara botse ba mmolaya ba opêla Kôpêlô ye e rexo: "Mphisi, mphisi wa bo moxwêxwê, pelebetla 'ngou - pelebetla 'ngou."

Xe ba feditše xo mo ja ba bea hlôxô ya xaxwê ka ntlong ye 'ngwê ye Kxolo^{ka} mo xo sa tsenexo motho. Matsatsi a ya, boratsimo ba dutše ba bolaya banenyanana ka otee ka o tee tsatsi le lengwê le le lengwê. Dišwadišwane a botša banenyanana xore re a fêla. Ba mo soba bare o duma baxatêa ba rena.

Dišwadišwane le xe ba be ba mo soba, ba ile ba ithsôlo ba šetše ba le bararo ya ba e le xôna ba bôna xore ba fedile. Mosekare boratsimo ba sa ke xo tsoma, Dišwadišwane a ba bonthša ka mo dihlôxô tša bangwê di bexo ka xôna. Xe ba bone xore batho ba ba baja, ba loxa maanô a xo thšaba.

Ba rile xe ba thšaba Dišwadišwane a swala kwapana ya leotša a êta a le thšollêia fase. Boratsimo ba rile xe ba boya xo tsoma ba hwetša banenyanana ba thšabile.

S 708

K34/88

G. Sebazi

(2)

P41-78

708

K34/88

49

Ba ba latelêla. Mo tseleng ba hwetsa leotsa ba le ja. La ba ditêla ba se swarê banênyana. Leotsa le rile mo le fêlêlaxo, boratsimo ba kitima ba xopola xore ba tla hwetsa banênyana.

Xe ba sepetšê sebaka, ba hwetsa noka e tsetšê, ba leka xo thsela, nek metse a ba tšea ya ba lèhu la bôna.

Banênyana bale xe ba fihla xae ba ba anêxêla ditabo kamoka xa tšôna. Xo tloxa tšatsing leo banênyana ba lahla xo ya feta le botna basa ba tsebe.

Mašilo wa boxwê o kae?

Mašilo a be a bolawa ke dišô a sa tsebe xore a ka die di alafa ka sehlafe sefe. Ka tšatši le lengwê xe a sepeka, a hlakana le mosadi yo mongwê. Mosadi yo a mo kwêla bohloko are xo yêna, xe nka xo alafa o tla mpha eng? Mašilo a re ke na le dipudi tšê thataro, kromo ke ya boêtêlô.

Mašilo a boêla a ba lesôxana le le botse la xo hlôka dišô a ba a ya monyanheng wo o beko o le xôna motseng wa xabô. Mašilo xe a bôna xore o fodile a lebala xo fa mokxekolo dipudi tšêla tšê thataro tša xo lefa xe a alofitue dišô.

5 708

K34/88

G. Sebai

②

P41-78

708

K34/88

50

Mokxekolo yola a no letela Mašilo, letšatši le ba beanexo xore ba tla hlakana ka lona la ba la feta Mašilo a sa bona, xo fihlela xe mokxekolo a wala dišō ka saka a nyaka Mašilo xore a mo thšēle ka tšona.

Mokxekolo xe a nyaka Mašilo, o be a eta a opela kopelo ye e xexo;

Mašilo wa boxwe o kae? Matolodi-mato.

O rile koko nkalofe tekhwékhwé. Matolodi-mato.

Ke na le dipudi tše thataro. Matolodi-mato

Kxomo ke ya boetelo Matolodi-mato.

Mokxekolo a opela byalo le motse fela a se bone Mašilo.

Mokxekolo o rile mo a bileng a se sa xopola xore a ka bona Mašilo, a hlakana le yena a bofile thai. Mokxekolo a mo thšēla ka dišō tšela tša ka xore xa saka. Mašilo a ba dišwadišwane xapē.

Sela le sela ka mosetsana

Xo be xo na le mosadi ba re ke Mmalekōpō.

Mosadi yo o be a na le ngwana wa mosetsana yawa batsana a bile a ratwa ke dikxōši. Mmaxo mosetsana a bala xore xe kxōši e tla xo nyala ngwana'xwē e re me sehlare se wē.

Xwa tla kxōši ye 'ngwē ya lašwa xore e re me sehlare ke xōna a Maxo tšea mosetsana

S 708

K34/88

G. Sebata

②

P41-78

708

K34/88

51

a se o mo nyala. Kxosi ya ya xo rēma sehlare. Ka xo nyatša a re xo fiha sehlareng seo se le ka mafuri are: "Se ke ka rēma se ke ka rēma."

Mosadi a ha xo hlōla xe more o' wife, a hwetša monna a sa emu. A re xo yēna, sepela e yē o' jē. Monna a hoxa a ya xoja. Xe a sa hoxile, mosadi a bolēla: le metse a xo tšwa sehlareng a re: "Sela le seka ka mometšo, Monna" wa boela wa kwatla byalo ka xe e ka e se wa wa ka wa rēngwa.

Monna xe a boya, a hwetša more o hlakunc o jodilo. A lahla seēpē a thšaku. Mosadi e' rite xe a hlo hloa a hwetša monna jola a thšabile. Ke xōna mosadi a re xo ngwana'xwē, o' be a sa xo swanēla.

Dikxosi tše dirgwē tša ha tša thšata byaloka monna wa pela. Lwa ha monna ye mongwē are o' rata mosetsana, ke xōna mmāxo mosetsana a re, -xe o mo rata, rema sehlare sa ka mafuri.

Monna a hoxa a ya xo rēma sehlare, ka moraxo xa sebakanyana, mosadi a mmitša are, boya o jē, monna a xana xe ya dijong a se a wiša more wo o beng o mmolaiša pelo.

5 708

R34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

R34/88

52

Xatee, monna a wiša sehlare
Sela. A thaba kudu ka xore o ile a hloxa
le mosetsana yala ya ba mosadi wa xaxwê.
Ba Kxalê bare; "Holofela moêpa-inuse xa xo
lehumô le tšwang Kraufsi".

Seëma se ke xore se re kare se
bolêla mabapi le monna yo wa xo tšea
mobetsana, ka xore barua ba bantsi ba ile
ba patêlwa ke sehlare ba thšaba, fêla yena o
lekile ka maalla a ba a se wiša.

Ba ha šala ba ngwapana.

Monna yo mongwê o' kile a ja maetô
a rwele dipitšana tša xo apea ka xore o' be a ja
Kxalê. O rile xe a dutšê a sepela, a fihla sethokwê
ny xomme a khutša ka fase xa sehlare a ba
a apea dijô, xe a feditšê xo apea, a rapêla are;
"Morêna ke hlosetšê bana baka xae ba lwala, o kô
ba beê scatta xodimo. Amen." E be e le bošixo
xe a eja. A rökala xôna mo sehlareng.

Ka bošixo xe a tšoxa, a bea thapêlô a
Kxôna a hloxa. Mosexare a swara ke thalo a dula
fase a khutša. Xe a sa dutšê a bôna basadi ba
tšwa nokeng, le yêna a hloxa a ya nokeng a boyo
a apea.

Kraufsi le mo monna yo a dutšexo, xo be
xo robetšê tau, fêla o be a sa e bone. Xe a sa

5708

K34/88

G. Sebata

②

P41-78

708

K34/88

53

dutše moa, xwa tšwela monna yo mongwê. Xe a fihla sehlang sehlang a botsiša monna wa pele xore na mpya ye o e rekisa bokae? O' be a bōna tau byale a xopola xore ke mpya

Monna wa pele are ke pōntō le lesome, ke xe yola wa bobedi a nthša thšêlêtê a mofa yōna. A mma botsiša leina la yōna. Yola a ve leina la yōna ke "Ba tla šala ba ngwapana" xomme a tloxa.

Monna wa xo rêka tau; a šala a e bitšā a re "Ba tla šala ba ngwapana" - ba tla šā'a ba ngwapana" Tau xe e mmōna ya mo ngwapa, ya ba xōna a xopola xore ke tau.

Mosadi le ngwanāxwê

Mosadi yo mongwê o kike are xo ngwanāxwê, felō fa te, a tloxa xo na le motho utaxo ja batho ba re ke Ratšimo. Ngwana o fetola mmaixwê a re: Nna nka se tloxelê ntlo yešo e le botse byale, ke tla šala. Mmaixwê a re wēna xe o' rata o' ka no šala.

Ngwanēnyana a re le ntlišetše maxōbē, a re le re xe le tlike le botšêlê ka kentswe le lesōō lere: Dialana-dialana, tla o tšêe borōkê, borōbê bya morakeng, xe ba bolêla byalo Ratšimo a ba kwa,

Ka bošixo Ratšimo a tla pele xa mmaie ngwanēnyana a xwele borōbê a re ka letšū le lere

5 708

K34/88

G. Sebat

(2)

P41-78

708

K34/88

54

Dialana dialana, tta o tšee: boxobê" Dialana a
a sêxa a ve aye Ratsimo o re xa ke tsebe
lentšu la xaxo, lentšu la xaxo ke le lexolo, la
mma ke le lesêšê.

Ratsimo a tloxa a ya xae a fihla a tšea
thšipi a e fiša, b xe a feditšê xo e fiša, a e
metsa, lentšu la xaxwê ya ba le lesêšê.

A tloxa a ya ntlang ya Dialana, a fihla
a bolêla ka lentšu le lesêšê, Dialana a tula
a ve ke mmaxê, Ratsimo a tsêna a mo
swara a tloxa le yêna a ya ~~mao~~ a mo ja.

Mokxekolo le Motloxolo.

Mokxekolo o be a na le motloxolo leina
la xaxwê e le Dikôtlô-Kôtlô. Ba be babulawa ke
tlala. Ka tšatsi le lengwê mokxekolo a ya masemong
xe a boya, a bitša Dikôtlô-Kôtlô xore a tlišê ngwana
a tle xo nyanya.

Dikôtlô-Kôtlô e be e le sexolê a se na
maoto, byale ngwana a xoxôba. Ka bošixo
mokxekolo a ve a eya masemong a bôna
monna e mongwê a eya xo Dikôtlô-Kôtlô

Monna xe a fihla xo yêna a re, nke o
mphê boxobê ke tta xo fa maoto. Dikôtlô-Kôtlô
a mofa boxobê, mme monna yela a mo fa
maoto. Dikôtlô-Kôtlô a kitima ka maoto.

Monna a šala a nyaka Dikôtlô-Kôtlô

5708

K34/88

G. Sebata

(2)

P41-78

708

K34/88

55

are o mo tšeele maoto. A mo lōta a ba a
mmōna ka thšemong. A re o tšeele Dikōtlō-Kōtlō
maoto, Dikōtlō-Kōtlō a thšaba a dikēla ka
mokxekolo. Mokxekolo a rēma monna yola
ka selēpē a hwa.

Monna le Barwa ba xaxwē.

Xe kile xwa ba le Monna a na le barwa
ba bahlano. Ka 'tsatsi...te' lengwē xwa tla monna
wa moeng a re xo yēna, mphē bana ba ke ba
tsenthšē sekolo, papa'bōna a xana. Monna yola a
mo fenya ka xore o' tla ba tsenthša sekolo ka
letsatsi le tee fēla, yaba xōna a dumēlaxo.

Xe bana bale ba boile sekolong, papa'bōna
a ba bitša ka o tee ka a tee a ba botsiša xore
ba rutilwe enq. yo mongwē a re ke rutilwe xo
sepetšā sekēpē, mongwē a re ke rutilwe xo bōna, e
mongwē are ke rutilwe bo-ngaka, e mongwē are ke
rutilwe xo utswa.

Ka 'tsatsi le lengwē papa'bōna a re a
le xo rēma a bōna morula ^{wa} moxolo mmatong,
xe a lebēlela a bōna sehaxa sa leeba se na le mae
a mabedi. A hōxa a ya xae. Xe a fihlile xae a bitša
ngwana'xwē yola wa xore o' rutilwe xo bōna xore a
mmōnē xe e ba ka nnete o' rutilwe xo bōna, a
mmotšū xore a lebēlele moruleng a mmošē
xore xo na le enq. Ngwana a lebēlela a re

5708

K34/88 G. Sebati

(2)

P41-78

708

K34/88 56

Ke bōna sehlaka sa leeba se na le mme
a mabedi.

Ka 'tsatsi le lengwê xwa tla monna
e mongwê ka xa monna yoo wa barwa
ba bahlano. Xa a fihla a mmošša xore o'
timeletšwe' ke ngwana.

Monna a bitša barwa ba xaxwê. A
botša yola wa ngaka xore a laolê xore na
o ka, a laola a ba botša xore o' ka
nokeng. Ba bitša wa xo bōna a lebêlêla, a
ba botša xore o' dutše kraufsi le nôka.

Ba bitša wa xo rutwa xo ~~thutša~~
thunthša le wa xo utswa, ba tsêna ka
sekepeng ba hoxa. Wa xo bōna a ba bonthša
yêna. Wa xo thunthšu a thunthšu noxa ya hwa
wa xo utswa a leka xo utswa ngwana,
fêla xwa se thušê selô ka xore xa ba
ka ba kxōna xo nthša ngwana ka
nokeng.

5708

K34/88

G. Sebat

(2)

P41-78

708

Ngwanenyana le tau K34/88

57

Banenyana ba kile ba re ba ile kxonyeng ba bōna tau ba thšaba, xe ba thšaba, ngwanenyana yo mongwê a lebala kxare. Xe a xoma, tau ya mo swara. A thōma xo ōpela a re: "Antikelele - Antikelele. banenyana ba ntebadisitše kxašana ye e xomilwexo ka lehlodi le senōbê le letsike. Antikelele - Antikelele. Tau ya mo lesa xore a ye xoetsša.

Xe a sepela a hlakana le monna yo mongwê are xo yēna. A se wēna Moxatša Radimo^(Tau) Ngwanenyana are: "A se nna - a se nna, Moxatša Radimo, Moxatša Radimo o xae, Leetsē le re thibaa - masēka a re tsikii, dipheta di re šihla, bošta bo re hibii, a se nna - a se nna Moxatša Radimo."

A feta a sepela sebakanyana a hlakana le Radimo are ase wēna, a se wēna, Moxatša'ke? a re: "a se nna Moxatša Radimo, Moxatša Radimo o xae, leetsē le re thibaa - dipheta di re šihla - masēka a re tsikii, Bošta bo re hibii. A se nna - a se nna Moxatša Radimo."

Radimo a re nke o hlatšē makhura a nku yešo ke bōnē. Ngwanenyana a thswēla marē a se nene scatteng. Radimo a re xo bōnu xo se na makhura a re a se wēna - a se wēna Moxatša Radimo. Radimo a lesa ngwanenyana a feta. Xe Radimo a fihla xae a hwetša Moxatša'xe a se xōna.

5708

K34/88

G. Sebati

(2)

P41-78

708

K34/88 58

Radimo a botša baxwêra ba xaxwê are le lesitšê Moxatš'ake a thšaba. Ba boa kamoka ba kitima ba phalalêla Mosetsana, ~~af~~ fêla o' be a šetšê a sepetsšê. Xe a fihla nokeng, a hwetša e tletšê a re hee! hee! Noka yešo ke xo fê eng? Ke xo fe dipheta? Noka yare na ke phetanyang ka dipheta. A re ke^o fê thari? Yare ke tharinyana eng ka thari. Are ke' xo fê thitêlô? Yare E, thiteb'yôna o' ka tliša ke tla ritêla bo-kubu le bo-kwêna.

Noka ya bulêxa xe se none a feta. O' rile a sa tšô feta, bo Radimo ba fihla nokeng. Ba re xo mmutla, fofa o yo tšea mosetsana. Mmutla a fofa a wela ka metsing. Byale ba re tlou fofa ka xore $\emptyset$ na le mmôxô $\emptyset$ tla mo xôxa. Tlou le yôna ya wêla.

Mokhudu a re nna nka fofa. Bare o ka se fofê $\emptyset$ selwana mang? Mokudu a itira nkokomana a fofa a wêla ka mošê.

Diphôšfôlô xe di bôna xore khudu e fofile tša re swara ngwanenyana yoo a tle mo, khudu ya xana ya re le nthoxile la re o' selwana. mang xe o' re o' ka fofa. Ke xôna ngwanenyana yola a Moxileng le khudu a e fa dikxôxô tša boxôbê ya ja.

Mosetsana a hlatša makhura a le are xo Radimo, makhura a inku yeno šia, le ka se sa mpông.

5708

K34/88

G. Sebati

(2)

P41-78

708

Banenyana ba ya xo raloko

K34/88

59

Banenyana ba kile ba re ba ile xo raloko,
 ba hlakana le monna ye mongwê. Monna yo a re
 xo bona, ke a le rata, ke nyaka xo le tšea.
 Banenyana ba Hoxa le yena. Monna yo e be e le
 Ratsimo.

Xe ba dutše ba sepela, ngwanenyana ye
 mongwê a lapa. Ba opêla koša ye e rexo:-

~~Fselenke~~ senaka sa madia-dia,

Šibale ba etla xadibô.

Ba fihla motseng kwa hlabya 'Kxomo tše
 masome a mabedi. Ya ba mokete wo motolo wa
 bo-ratsimo xe ba bone basadi. Banenyana ba, ba be ba
 le bahlano. Xe ba bōna xore motse wo wa bo-
 ratsimo xa o na basadi, ba thōma xo lemoxa xore
 batho ba ke bo-Ratsimo.

Ka 'tsatsi le lengwê banenyana ba xopola maanō
 a xo thšabêla xa xabo bōna. Xe ba sa tšo tloxa,
 Ratsimo a bitša mongwê, yēna a re ke sa rwatêla,
 mongwê a re ke sa rwatêla.

Xe ba fihlile ka nokeng, sexwaxwa sare
 hlatswang sexwana se, Ba se hlatswa. Ke iōna
 sexwaxwu sa re nka le iša xa xano lena. Ba re
 re ka xo leboxa kudu xe o ka re iša. Sa metsša
 banenyana bale sa Hoxa sa fihla motseng wa xa bo
 bōna. Xe se fihlile ba bōna masimane e mongwe sa re

5708

K34/88

G. Sebati

(2)

P41-78

708

K34/88

60

e ya xo botsa banna ba motse xore ba ale
maxxo. Mosimane a dira ka mokwa wo a
boditšwego ka xona.

Sexwaxwa sa hlatsa banenyana bafe sa
re xo batswadi ba bona: Mongwê le mongwê a
tšee ngwana'xwê, fela baragwê ba^{se}tsebê bana bu
bōna, sexwaxwa sa ~~ba~~ bōnthša.

Xe ba fihlile ka maxae, batswadi ba bōna
ba ba laela xore ba se sa ya xo raloka, fela
ka xo se kwê se bae botšwaxo, ba ya xo raloka,
xona moo xo ralokeng ba xahlana le tau. Tau
ya Kxanyoxo ngwana wa Kxosi leina la xaxwê
e le Mokxadi.

Mokxadi xe a bōna fao a lia, a re
Mma o rile a mpoša xore ke se sa ya xo
raloka ka ya. Ba thšaba ba xahlana le mmutla.
Mmutla wa etša sexwaxwa wa ba mets'a, wa ba
iša xae.

Xo hoxa tšatšing leo ba lahla xo yō
raloka, ba theeletša se ba botšwaxo ke
batswadi ba bōna.

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

Pitšana ya dihlakhu. K34/88

61

Manna le mosadi ba be ba na le
bana ba babedi. ba banenyana. E moxolo e
be e le Raisibe 'me e moyane e be e le
Raesetsa. Ka xabo bona xo be xo na le
pitšana ya hlaku.

Ka 'tsatsi le lengwe mmaxo banenyana
ba a re xo bona, xe le apeya dikxobê le
le apeye ka pitšana ya ka mafuri, le se ke
la apea ka pitšana ya hlakhu. Raisibe a
dumela a re ke tla apea ka pitšana ya kamafuri.

Mosexare Raisibe a tšea pitšana ya
hlakhu a apea ka yona a re ke sa bona
xore na e tla dirang. Raesetsa a re o tla
o ithsola xe ore bomma ba xo boditše xore
o se ke wa apea ka pitšana ya hlakhu, wa
apea ka yona.

Raisibe o rile a sa apele dikxobe
tša kokomoxa tša tšala pitšana, a di nthšetša
banenyana ba motse wa xabô ba di ja. xe a
sare o yo butšetša mollô, a hwetša pitšana e
tletše, dikxobê di bile di tletše fase.

Dikxobê tša kokomoxa tša tšala
sebešo. Raisibe a thšoxa. A tloxa a namêla
sehlare sa xabô sa ka mokxotheng se ba
bexo ba re ke Moretele.

5 708

K34/88

G. Sebal

(2)

P41-78

708

K34/88

62

xe a se nametše a opêla
koša ye e tso "Moretele-Moretele, nkišê
xodimo, Moretele-Moretele, nkišê xodimo."
Moratho a opêla a re: "Moretele-moretele,
mmušetše fase, Moretele-moretele mmušetše fase"

Moretele wa bušetša Raisibe fase a
foloxa a bêtha Raesetsša. A re mola Raesetsša
a sa lla a namêla moretele, a opêla košana
ya xaxwê xapê. a re "Moretele-Moretele, nkišê
xodimo, Moretele-moretele, ba rile ba mpotšô,
Moretele-moretele, ka dira boomo, Moretele-
moretele." Wa mo iša xodimo.

Raesetsša le yêna a thôma xo opêla
xore Moretele o' bušetše Raisibe fase. xe
Raisibe a boetše fase, a bêtha Raesetsša, a re
mola a sa lla a namêla moretele. Ba no
dira byalo xo fihlêla xe Raesetsša a lapa, a
lesa Moretele o' iša Raisibe xodimo.

Papaxe Raisibe le mmaxwê, xe ba
boya mašemong, ba hwetša Raisibe a se
xôna empa dikxôbê di. apeilwe ka pitsana
ya hlakhu. Raesetsša a ba anêxela ditaba ka
mo di thomilexo ka xôna le mafêlô a
tšôna. Raisibe yêna a yêlo ruri, a se
se sa boya.

5708

K34/88

G. Sebal

②

P41-78

708

K34/88 63

Ngwanenyana wa thšiwana.

Monna o oe a na le mosadi, byale mosadi yo a lwala xo fihlêla a bile a ehwa. Monna a šala le ngwana'xe wa xo hloxlwa ke mmaxe. Xwa iša sebaka, monna a tšea mosadi wa bobedi. Mosadi yo obe a na le bana ba basedi ba banenyana, ba ba botsana.

Mosadi yo wa bobedi e be ele mosadi yo mobe ka xore o be a re xe ba eja, a rakele ngwanenyana wa xo hwêlwa ke mmaxe ka moraleng. Leina la ngwana yo e be ele Sinderella.

Sinderella o be a lokile kudu ka^{re} mmaxe o' rite xe^a bitšwa are xo yêna. "Ngwanaka, o se kxopisê motho le ka letšatši le etee, le xe ba ka xo hlôya, o' se ke wa ba šetša." Sinderella a kua mantšu a xo bolêlwa ke mmaxwê a a boloka pelong ya xaxwê.

Bana ba mosadi wa bobedi ba hwetša Sinderella a apere dirako tše botse ba mo tšeele tšona ba mo apeša tša mathšila. Ka tšatši le lenqwê le le lenqwê o' be a šoma ka moraleng xo fihlêla batho ba róbata. O be a re mola ba sa mmone a hloxe a ye na lebitleng la mmaxe. Leina la Sinderella o le theilwe ka bakala xe a dula a le mathšileng.

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88 64

Ka tsatsi le lengwe Papaxo Sinderella a bitša Sinderella le bana ba mmame a Sinderella a re ke le llêlê le eng xe ke eya Toppong, Sinderella are le ntlêlê^{peu 79} lelaba la botse, banenyana ba ba bedi bare le re tlele diroko tša botse-botse.

Papa'bôna a boya totopong. A fa Sinderella lelaba, a fa banenyana diroko tša bôna. Sinderella a tšea lebba lela a ya xo le byala lebitleng la mmaxwê. O be a re ka mehla xe a lla, a rothisetše mekxô ya xaxwê mo lelobeng le la ba la xola la lekana le sehlatre, le xôna rapê, e be are xôna xe a lla byalo, a rapê.

Xe a rapêla a kxopêla selo se sengwê, nonyana ye thšweu e be e kotama xodimo xa more woo, ya theeletša se ngwanenyana a se nyakang. O' lla re mola a feditše, nonyana ya mo fa dilô tše a bexo a di kxopêla.

Kxosi ya dira molêtlô wa matsatsi a mararo. Morwa' Kxosi o' be a swanetše xo nyaka mozadi xo banenyana ba ba bexo ba tla ba xôna mo meketeng. Bana ba mmame a Sinderella xe ba ekwa ditaba tša Morwa-Kxosi, ba thaba ka xore ba be ba xopola xore ba phala batho ba naxeng yeo ka botse, ba re Morwa'Kxosi o tla tšea yo mongwê wa bôna.

5708

K34/88

G. Sebai

②

P41-78

708

K34/88

65

Sinderella le yēna a hlapa a kama mesiri ya xaxwē xabotse. A ya xo botša mmone'axē xore o ya moletlong le bangwē. Mmone'axē a mo ōmanyā aye "Eamaya o ye xo šoma ka moraleng, o' ka se sepalé le bana baka ba ba botsana o le mathšileng a ma byako." Sinderella a ya ka moraleng xo yo dya medirō ya xaxwē.

Ba rike xo tloxa ba eya moletlong kamoka, Sinderella a ~~ya~~ lebitleng la mmaxe alla. A bitša nōnyana yela ye thšweu xore e mo fē diaparō. Ya mo fa tsēna a apola tšela tša mathšila a apara tša botse tša gauda a ya moletlong.

Xe a tsēna, batho kamoka ka bōna ba makala ba sa mo tsebe xore ke mang. Morwa. Kxosi la bina le yēna bošexo kamoka. Xe xo nyaka xo sa, Sinderella a tloxa a kitima a apola diroko tšela lebitleng la mmaxē, nōnyana ya di bokka, yēna a tloxa a apere tšela tša mathšila a ya xae Mmone'axē xe a boya le bana baxē, ba hwetša Sinderella ka moraleng a šoma.

Sinderella o ile a timetša seēta sa xaxwē, se sengwē tšatsing la mathōmō xe a ile moletlong, Morwa' Kxosi a se swara a ye o tla tšea mong wa seēta seo xore e be mosadi wa xaxwē. Matsatši a molētō a fetš. Xe o fitile, Morwa-

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88

66

Kxoši a bitša batho kamoka le banenyama xore ba tle xo apara seeta ^{se ase} ~~se xo~~ topilego. Ke batho ba tšwela ka mathokō ohle, fela xwa se be le yo se mo lekanako.

Sinderella o be a se xōna. Mmane'axe o be a mo xaneditše ku xore o be a le mathšileng. Morwa Kxoši a botšiša xore xaxo, na ngwanenyama yo a šetšexo xae, ba mmošša xore Sinderella o šetše. A laetwa xore a bitšwe. Mmane'axe a xana a re nka ba le lelong xe Sinderella a ka tla a le mathšileng.

Le xexo le byalo Morwa-Kxoši a laela xapē xore a bitšwe. Sinderella a tla, xe a fihla batho kamoka ba mo sōxa ka xore o be a swabiša ka mokxwa wo ~~o~~ bexe a šišako.

Sinderella a apara seeta sela sa mo lekana. Xe se mo lekane, batho bale ba se sa mo sexa. Ke xōna Morwa-Kxoši a bonexo xore matsatsing a le a molētlo o be a bina leyēna. Morwa Kxoši a apeša Sinderella diaparo tša botse, a mo tšea ya ba mosadi wa xaxwē.

Mmane a Sinderella a kwa bohloko kudu xe a bōna xore Sinderella o tšerwe ka boxošing. Xo tloxa tšatsing leo Sinderella a ikhutsa xo hlaka, a dula ka boxošing.

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

Masilo

K34/88

67

Masilo o ile a re o ya thšemong le mmaxwē, kokoaxwē a mo rama xae a re a ye xo khurumêla mafsi ka sebipi xore dinthsi di se tsenê ka mafsing. Masilo a xomela xae a re xo fihla a se khurumêlê mafsi a emo pitsering ya mafsi mmaxwē a ba a boya masšemong.

Mmaxwē ~~xe~~ a mmutšiša xore ke ka bakaleng a se a boya masšemong, a botšwa xore o' hwelê a letile mafsi xore a se tsenê ke ditlakala. Ka moswana a boela a ya le mmaxwē masšemong. Xe ba fihle ba bolaya mmutla me xwa laelwa xore Masilo a o' isê xae, le xote a se ke a botša motho mo yo a ka hlakana le yena xore o rwele mmutla

Masilo a Hoxa a ya xae, tseleng a hlakana le motho a mmutšiša xore o' rwele eng. Masilo a re mo nka se xo botše se ke se rwelexo fêla ka pelo ke tseba ke rwelemmutla. Motho yab a feta a se ke a mo thswenya. Pele le xora a hlakana le batho ba kangwê, le bora ba botšisa Masilo xore o' rwele eng, a ka botša ~~ore~~ nka se ke botše se ke se rwelexo fêla ka pelo ke tseba ke rwele mmutla. Batho bale ba mo tšela wana.

5 708

K34/88

G. Seba

(2)

P41-78

708

K34/88. 68

Mmaxe Masilo xe a boya masemong, a
 botsa Masilo xore a mo fe dijo. Xe dijo di
 tlišwa ba bona xo se na sešebo, mmaxe
 a mmotsiša xore mmutla o kae, yena a re
 batho ba ntšetsa. Mmaxwe a re na o
 rile xe o hlakana le bona wa reng, a re
 ke rile nko se le botse se ke se rwelexo
 fela ka pelo ke tšeba xore ke rwele mmutla.

Mmaxwe a mo roxa a re o' jo ba
 sephantha. Ka tsatsi le lengwe Papaxe Masilo a
 ya byalweng, xe Masilo le yeno a ya fela a
 boya pele xa papaxwe. M' xe a fihla xae o'
 be a apere jase ya Papaxe. A re xo tseno
 ka xae a bolele kalentsu le lexolo a re
 Mmaxe Masilo mphet' boxobê. Mmaxe a mo
 fa boxobê bya papaxwe a hloma ekê ke
 yeno.

Masilo a re xo fetsa xo jo a re mosadi
 ke nyaka xo robala ke lapile. Mmaxe a alo
 ba robala. Bošexo Masilo xe a phafoxa a re
 na Mmaxe Masilo o' nonnê byang, mmaxe
 a re na xa kere papaxe Masilo le no hlwa
 le mpona, le ka ka krotsa byang. Ke xona
 mmaxe Masilo a lemoxilexo xore xa se papaxe
 Masilo, o' vobetše le Masilo.

Papaxe Masilo xe a boya a botšwa ditaba

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88

69

tšeo, Mašilo a bethwa. Ke xona a lahla mahlale a xo se diêxê.

Ngwana' Kroši

Kxole xo kile xwa ba le Kroši ye e bexo e na le ngwana wa botse. Byale Kroši ya laêla xore morwedi wa'xwe o' tla nyalwa ke monna a tla xo tōpa dithōrō tša leotsa ka e tee ka e tee xo fihlela a tlatša saka ka letšatši le e tee.

Monna wa mathōmō a tla xo leka. Mosetsana o' 'be a leka xo. bōna xe e ba o' tla tlatša saka mola Kroši e sa ile medirong ya yōna. Kroši xe e boya, ya hwetsa monna a se a tlatša saka, 'me a laêlwa xore a bolawê. Bontši bya batho bya tla xo leka empa ba palêlwa, ka moka xa bona ba bolowa.

Mafelelong xwa tla monna ya mongwê xo tla leka, mosetsana a kanyoxa lesaxana le. Mosexare mola papaxwê a ile modirong wa'xwê. Mosetsana a re, e re ke xo biletše dinonyana tša lexodimo di tle di xo tōpêlê leotsa le, mosetsana a dira byalo, dinonyana tša tōpêlo leotsa lela tša tlatša saka.

Kroši xe e boya ya makatšwa ke xe lesaxana lela le feditše xo tōpêla leotsa. A

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88

70

botsiša morwedi wa xwē xore lesoxana le le
topile neng ka pela, mosetsana a re o na
tōpa ke hlwelē ke mo dišitšē.

Kxoši e be e na le dipêrē tšē
di ntšhi ntšhi di hlapšwa di bile di kamwa,
fēla di be di re xe di ha hlapšwa xoba di
Kangwa, tša xometšwa ka thupa ye ngwē
pele, ya bobedi e be e di bētha. Xe motho a
be a sa dire byale, di be di mo raxa a hwa.

Kxoši ya re xo bōna xore lesoxana
le ha tšeo morwedi wa xwē, ya^{mo}leka xape
xore a kame dipêrē tša xwē e salexosasa.
Lesoxana la ya xo rōbala. Mosetsana le yena a
ya xo robala. Bošekong byoo mosetsana a se
rōbalē a xopola ka mo a ka phološaxo lesoxana
leo a le ratilexo.

E rile e sale ka bošexo lesoxana la
tsoxa. Mosetsana a kwa xore lesoxana le tsoxile,
xomme a tsoxa a bula lefenstere a bitša
lesoxana a le fa dithupa tša papaxwē a
mmotšā ka mokwa wa a swanetšexo xo di
dira, le xōna a mo laēla xore are mola a
feditšē xo di xometša le xo di bētha ka dithupa,
a bušetšē dithupa xo yēna xore a Krōnē a
ya xo di kama. Lesoxana la dira byale ka
xe le laetšwe ke mosetsana.

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88

11

xe Kxosi e tsoxa ya hwets'a dipere di kamilwe di phadima, ya makala kudu xe lesoxana le sa raxiwo ke dipere a xopola xore a fe lesoxana le moleko wo mongwe.

Bošexong byoo Mosetsana a botša lesoxana xore ba thšabê ka xore papaxwe o' be a tla tšh tliša moleko wo mongwe. Ba rile xe ba tlo mosetsana a botša lesoxana xore te tšee lebottlô le lee^(lelxopa) me ba namela dipere ba thšabêla xa xabo lesoxana.

Ka bošexo xe Kxosi e tsoxa, ya hwets'a lesoxana le thšabile le mosetsana. A bitša masoxana a naxa ya xaxwe ka moka a laela xore ba namelê dipere ba latelêlê lesoxana le mormedi wo xaxwe, le yena Kxosi a ya le bona. Kxosi ye e be e bile e na le mokxwa wa bongaka.

Xe lesoxana le mosetsana ba thšaba ba bona thaba pele xa bona e dirilwe ke Kxosi. Mosetsana a laela lesoxana xore le sêxê ka lebottlô. Xe ba e sêxa byabo ba^{no} ditelêxa, xo fihlêla xe banna ba xo ba le Kxosi ba ba svara.

Mosetsana a re xo lesoxana, o se sa ya xongwê papa o' xalefile kudu a ka tlo

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88

72

a xo bolaya, wena tšea lee le, o' lebanthšè papa mo phalleng ka lona 'me o tlo mmolaya, xe a ka phêfa, xona re hwile. lesoxana la dira ka xe le laetswe ke mosetsana la nepa Kroši mo phalleng ka lee a hwa.

Masoxana a le a xo ba le Kroši a re xo bona tšeo, a thšabela xa xabo bona. Lesoxana le Mosetsana ba tloxa ba leba xo xabo lesoxana. Ba fihla sedibeng ba nwa meetse. Lesoxana la bonthša Mosetsana motse wa xabō la re ka molao wa se xaxesho xa ke a swanela xo tsena le wena motse ka xore o ngwetši, O swanetše xore O tsatē mo sehlang se, ke ye xo bitša botho ba tle ba xo hlakanetše.

Mosetsana a re xo lokile, a ba a re xo lesoxana, ka xena xo na le mpyo ya xo xo rata kudu, e tloxo fofela kudu re tsena, 'rne se ke mola xo fofela wa e phaphatha, xe ka e phaphatha O tlo ntebala. Lesoxana la re nka se e phaphathe.

Lesoxana la tloxa la ya ka xae. Xe le fihla mpyo ya le kxanakxanela a ba a e phaphatha, xe a tsena ka xae a kbalā xore be a tle xo dirang. Mosetsana yola a dula sehlang matsatsi a se ma kae, lesoxana

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

73

lela le mo lebaletše sa ruri. K34/88

Ka letsatsi le lengwe monna yo mongwe wa motsana wa kraufsiyana le xa xabo lesokana leo, a roma ngwana xwe xore a ye xo mo kxela metse sedibeng. Xe a fihla sedibeng a e kra metse, a bona moriti wa mosetsana yola wa sehlateng, a re ruri ke a krolwa papa o swanetše xo ba a xafa, o bona xore nna "sepaka" se se byalo nka ha xo mo kxela metse, a tšea kropono yelo a e lahlêla kua kakala a ya xae a se na metse.

Xe a fihla, xae papaxwe a re na metse a kae ngwanaka, a re, papa na o xopotše botse xe o re ke ye xo xo kxela metse, sepaka sa xo swana le nna, batho ba mo sêxa bare ruri sekôbô se se byalo ka wêna se ka ba se ipona se le botse byang.

Wa bobedi a rongwa le yêna a boya a bolêla byaka wa pele le yêna batho ba mo sêxa. Wa borato a rongwa, yêna e be e le yo mexolo xo ba ba bedi ba pele. Le yêna o rite xe a re ke kra metse ore, ruri ke a krolwa o swanetše xo ba a loilwe ke motho, o bona xore a ka roma motho wa

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

74
K34/88
xo swana le nna. Fela ka xore e be e le
yo moxolo, a se kē a lahla kxapana yela
a lebêlêla xodimo xa sekhore. Xe a lebeletše o
bōna Mosetsana yola wa xo lebatwa ke
lesoxana, a mo fōloša a ya le yēna ka
xabō.

Xe a fihla, batho ba tla ba boxa
botse bya ~~lesoxana~~ mosetsana yea. A laetwa
xore a dulē ka ntlong, a se kē a ba a tšwela
ntlē, a tlišetšwa dijō xōna ka moo.

Ka letsatsi le lengwē mosetsana a
laela xore ba mo tšusē ka dikxoxo tše pedi,
Mokoko le tšadi. Ba mo fa tšōna xore di mo
tlošē bodutu. O' ba a re mosexare mola batho
ba ile mašemong a di rute xo bolêla ka
moxwa wa a rataxo di botêla.

Xwa ho ya sebaka dutše a di
ruta xo fihlêla xe letsatsi le lengwē a re
mpiletšoxy batho kamoka. ba motse xore ba
tla ba kwê se ke rutelxo dikxoxo. Mosetsana
yo o' be a tsebile xore lesoxana lela lo xo
mo lebala le tla tla.

Batho ba kantši ba tla xo
theeletša mehlolō yea ya xo tlo botêlwa
ke dikxoxo tša xo rutwa ke mosetsana,
ba dikeletša mosetsana yola le dikxoxo.

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88

15

Mokoko wa thōma wa re: "Kunkukurunku" thsadi yare "Na xa se nna yola ke ileng ka xo bitšša dinonyana tšša lexodimo xore di xo tšpélé le tšša molo papa a ile medirong ya xaxwé." Batho ba sēxa, le lesoxana lela la ōma ka disēxō le lebetšše.

Mokoko wa boeletšša wa re: "Kunkukurunku" thsadi yare "Na xa se nna yola ke ileng ka xo fa dithupa tšše pedi ka re ye 'ngwé 0 xometšše dipere ka yōno, ye 'ngwé 0 di bēthé ka yōno 0 krōné 0 di kōma. Batho ba boēla ba lala ka disēxō, lesoxana le lōno la sexa le sa lebetšše.

Mokoko wa boeletšša xapē wa re: "Kunkukurunku" thsadi ya re: "Na xa se nna yola ke ileng tšatsšī, le re thšaba ka re tšeg lebōthšlo le lee." Batho kamoka le lesoxana ba sēxa.

Mokoko wa boēla wa re: "Kunkukurunku" thsadi ya re: "Na xa se nna yola wa xore tšatsšī papa a re diēla dithaba ka re sēxa thaba ka lebōthšlō" kamoka oa sēxa.

Mokoko wa boēla wa re: "Kunkukurunku" thsadi ya re: "Na xa se nna yola wa xore molo papa a hile xo re swara ka re lebanthšša papa ka lee phatta ye ahiwa." Batho ba ithsēxēla. Lesoxana la thšho ke moxapolō byale a se sa sēxa.

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

a swaba.

K34/88

76

Mokoko wa boela wa re "Kunkukurunku"
Thsadi yona yare: "Na xa se nna yola ke eng
ka re mohleng wola o ntloxele sehlareng
e ya ka xae ka re o se ke wa
phaphatha mpya yeno re O tsena ka xae
Ka xore o ka ntebalo, wena ware E."

Lesoxana ya ba xana le xopoxelwa
la re joo! joo! ke lahleditse ngwana wa
batho. Xe batho ba mmotšiša xore ke eng a ba
kaodišetša ka mo xo direxilexo le ka mokwena
wo dikxoko di bolélaxo ditaba tša leetō la bona.
A ba botša xore mosetsana yoo ke mosadi oxwē.

Ba xabo lesoxana ba bolēla le batho bale
ba xo tōpa mosetsana. xore ba ba fe mosetsana yoo
ke mosadi wa bona. Batho bao ba ba botša xore ba
nthšē dikxomo ka lešaka kamoka, le dipudi, clinku
le dikxoko ka moka xa tšona. Ba xabo lesoxana ba
hloka le ka tette seruirra le se se tee.

Lesoxana la tšea mosetsana yola ya
ba mosadi wa xaxwē. Batho ba tla ba
boxa botse bya mosetsana yoo. Xwa dirwa
mokete wo moxolo.

Lesoxana la phela xa botse le
mosetsana yoo.

5 708

K34/88

G. Sebai

②

P41-78

708

K34/88

77

Ngwanenyana wa xo nyakwa xa Rakradi'axé

Xo be xo na le ngwanenyana yo mongwê leina lo xaxwê e le Mokxatsana. Mokxatsana o' rite xe a thanya a hwetsa papaxwê a se xona. A no kwa mmaxwê a re o tšwerwe xa Rakradi'oxo.

Mokxatsana a makala a re na nka re ke na le monna a baka le xo tla boxweng na. A no butšiša ~~mmaxwê~~ xore na monna vla xaxwê o kae, mmaxwê a mo roxa

Lebaka la xore a xōrōxê la fihla, a ya xa rakradi'axe. Xe a dutše moo, a re ka tšatši le lengwê a butšiša rakradi'axé xore na monna waka o kae rakradi. Rakradi'axé a mo roxa. A homola a se sa butšiša. A ba le ngwana empa xo se na monna.

Ngwana a butšiša a re na mma o kae mma, koko'axé a roxa ngwetši a re ke xena o rutilexo ngwana mekwa ye mebe. Ka letšatši le lengwe xe Mokxatsana a šetše xae, rakradi'axé a ile thšemong, a šola a bula difala. A hwetsa dixwaxwa ka sefaleng sa mathamō, sa bobedi a hwetsa mekxaditšwana, sa sešolo xo tšana a hwetsa nōxa.

Mokxatsana a bela'ela a re rakradi o

5708

K34/88

G. Sebai

(2)

P41-78

708

K34/88

78

no tliša dijō kamo a tliša fa nōxa, ke xore xo bōnaxala xore ke tšerwe ke nōxa. A xopola xo ya xae.

Thapama rakxadi'axwē a boya. Mokxatsāna a mmotšā xore xosasa ke ya xae. Rakxadi'axwe a re kxane o boneng, ave xa xo se ke se bonexo. A re lesa ke tša ke cya le wēno, Mokxatsāna a xona xo fihlōla xe bore a silē mphaxō wa ngwana.

Ka bošexo a tšaxa xo sore fii-fii, a šila a opeya mphaxō. Xe a sa apeile xwa tšwēla moxaditswana wa botšā rakxadi a ngwanenyana xore xe a tšaxa byalo o silikile. Sexwaxwa le sōna sa tša sa bokōla byaloka moxaditswana, sa ba sa botšā Mokxatsāna xore dikxolo di moraxō.

Mokxatsāna a pēpa ngwana ka pela a tšea mphaxō a tšwa a tšoxa. Xe a sa tšwa ka seferō, nōxa yelo ya mo šala moraxō ya mo kitimāša. Mokxatsāna a kitima ka ngwana a fihla nokeng a hwetša e tšetše a wēla ka xare, nōxa le yōna ya tšēna ka metseng ya tšwēla ka thoko ye'ngwē.

Nōxa yelo ya fetoxa leoxona le le sehlana la botse. Mokxatsāna le yēno a tšwa ka metseng a tšoxa le leoxona lelo ba ya xae ba nyalana ya ba moletlo wo morolo.